

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Znak: PNK.III.431.29.2020

Kielce, dnia 22-06-2020

Pan
Józef Żółciak
Starosta Staszowski

Wystąpienie pokontrolne

Kontrolę problemową w zakresie realizacji przez Powiat Staszowski ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej¹ w dniach 6-30 kwietnia 2020 r. przeprowadziły: Dorota Furmańska – inspektor wojewódzki – koordynator w Wieloosobowym Stanowisku ds. Organizacyjnych w Wydziale Prawnym, Nadzoru i Kontroli Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – kierownik zespołu kontrolnego oraz Edyta Adamczyk – inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli (członek zespołu kontrolnego), na podstawie pisemnych upoważnień do przeprowadzenia kontroli nr 182/2020 oraz nr 183/2020 z dnia 6 kwietnia 2020 r. wydanych przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Prawnego, Nadzoru i Kontroli Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego.

Kontrolę przeprowadzono w siedzibie Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, al. IX Wieków Kielce 3, 25-0516 Kielce, na podstawie dokumentacji elektronicznej otrzymanej od Starosty Staszowskiego za pośrednictwem platformy e-PUAP.

Podstawa prawna kontroli:

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej², art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie³ oraz art. 8 ust. 1 ustawy o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.

Zakres kontroli i okres objęty kontrolą:

Sprawdzenie realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie:

- 1) organizacji harmonogramu dyżurów dla mieszkańców,

¹ t.j. z 2019 r., poz. 294 ze zm. zwana dalej u.n.p.p.

² t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 224

³ t.j. Dz.U. z 2019 r., poz. 1464

niepodlega

POLSKA
OTULĘCIĘ ODEBRANIA
NIEPODLEGŁOŚCI

- 2) poprawności ogłoszenia konkursu,
- 3) zawarcia umowy z organizacją pozarządową na świadczenie usług w 2020 r.,
- 4) upowszechniania przez Powiat Staszowski usługi wśród mieszkańców powiatu zgodnie z obligatoryjnymi formami przewidzianymi przepisami u.n.p.p,
- 5) wyposażenia lokali i poczekalni punktów.

Kontrola obejmowała sposób organizacji przez Powiat Staszowski nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej w 2020 roku (od 01.01.2020 do zakończenia czynności kontrolnych) oraz organizacji przez Powiat Staszowski konkursu w 2019 roku na powierzenie realizacji zadania administracji rządowej z zakresu prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2020 roku

Ocena działalności jednostki:

Wykonywanie zadań w zakresie realizacji zadania polegającego na udzielaniu nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczeniu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej – **oceniam pozytywnie z uchybieniami**⁴.

Ustalenia kontroli:

1. Organizacja harmonogramu dyżurów dla mieszkańców.

Na terenie Powiatu Staszowskiego działają 3 punkty, co odpowiada mnożnikowi zdefiniowanemu w art. 20 ust. 4 u.n.p.p.

Jeden punkt nieodpłatnej pomocy prawnej Powiat powierzył do prowadzenia adwokatom i radcom prawnym, dwa zostały powierzone do prowadzenia organizacji pozarządowej prowadzącej działalność pożytku publicznego⁵ wyłonionej w otwartym konkursie ofert, stosownie do art. 11 ust. 2 u.n.p.p.:

- Punkt nr 1 – punkt nieodpłatnej pomocy prawnej z lokalizacją w Staszowie i Szydłowie, prowadzony przez adwokatów i radców prawnych;
- Punkt nr 2 – punkt nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego – z lokalizacją w Połańcu, Łubnicach, Oleśnicy, prowadzony przez organizację pozarządową Stowarzyszenie SURSUM CORDA;
- Punkt nr 3 – punkt nieodpłatnej pomocy prawnej z lokalizacją w Osieku, Bogorii, Rytwianach prowadzony przez organizację pozarządową Stowarzyszenie SURSUM CORDA;

Wskazane wyżej usługi świadczone są w każdym punkcie w wymiarze 5 dni w tygodniu przez 4 godziny dziennie, stosownie do zapisu art. 8 ust. 3 u.n.p.p.

⁴ Wojewoda Świętokrzyski stosuje, zgodnie z zarządzeniem nr 132/2019 z dnia 8 listopada 2019 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przeprowadzania kontroli zewnętrznej przez pracowników Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego 4-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna z uchybieniami, pozytywna z nieprawidłowościami i negatywna

⁵ zwana dalej organizacją pozarządową

2. Ogłoszenie konkursu na prowadzenie punktów.

Organizację pozarządową wylania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie⁶.

Zgodnie z art. 11 ust. 1b u.n.p.p. Powiat Staszowski powierzył prowadzenie dwóch z trzech punktów organizacji pozarządowej, przy czym jeden przeznaczony został na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, a drugi na świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

W celu wykonania obowiązku powierzenia prowadzenia punktu nieodpłatnej pomocy prawnej organizacji pozarządowej, Zarząd Powiatu w Staszowie uchwałą nr 78/19 z 31 października 2019 r. ogłosił otwarty konkurs ofert na powierzenie zadania publicznego w zakresie prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej na terenie powiatu staszowskiego w 2020 r.

Szczegółowa analiza ogłoszenia wykazała, że zawierało ono wszystkie elementy określone w art. 13 ust. 2 u.d.p.p.

Kontrolujący ustalili, że nazwa ogłoszonego konkursu „Realizacja zadania publicznego w zakresie prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego oraz edukacji prawnej na terenie powiatu staszowskiego w 2020 r.”, nie spełnia wymagań określonych w art. 11 ust. 2 u.n.p.p, zgodnie z którym „*organizację pozarządową wylania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, przeprowadzanym jednocześnie na powierzenie prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego*”. Powyższe stanowi uchybienie (dowód: akta kontroli nr 8).

Powiat wylaniając organizację pozarządową powinien zatytułować konkurs: „Realizacja zadania publicznego w zakresie prowadzenia punktów nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na terenie powiatu staszowskiego w 2020 r.”

Ogłoszenie o konkursie ukazało się 31 października 2019 roku w Biuletynie Informacji Publicznej Starostwa Powiatowego w Staszowie oraz na stronie internetowej Powiatu, a termin do składania ofert nie był krótszy niż 21 dni od ogłoszenia konkursu w ww. miejscach.

3. Zawarcie umowy z organizacją pozarządową na świadczenie usług w 2020 r.

W celu udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej przez organizację pozarządową Powiat Staszowski zgodnie z art. 11 ust. 7 u.n.p.p. zawarł dwie umowy ze Stowarzyszeniem Sursum Corda – jedna na prowadzenie punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego na obszarze Powiatu Staszowskiego, druga na prowadzenie punktu nieodpłatnej pomocy prawnej na obszarze Powiatu Staszowskiego.

Kontrolujący ustalili, że zawarte umowy zawierają zbyt ogólne zasady zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej tj. wyłącznie zapisy o dostępie do programu prawniczego § 2 ust. 8 pkt 1 w obu umowach (art. 6 ust. 2 pkt 5 u.n.p.p.), co stanowi uchybienie (dowód: akta kontroli nr 9).

⁶ t.j. Dz.U. z 2019 r. poz. 688 ze zm. zwana dalej u.d.p.p.

4. Upowszechnianie przez Powiat usługi wśród mieszkańców powiatu zgodnie z obligatoryjnymi formami przewidzianymi przepisami u.n.p.p.

Zgodnie z art. 9 ust. 4 u.n.p.p. starosta odpowiada za upowszechnianie wiedzy o działalności systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego wśród mieszkańców powiatu.

Stosownie do art. 8a ust. 4 u.n.p.p. starosta udostępnia listę jednostek nieodpłatnego poradnictwa w Biuletynie Informacji Publicznej. Ponadto informacje te udostępnia się w szczególności na stronach internetowych urzędu starostwa powiatowego i urzędów gmin na obszarze tego powiatu.

Kontrolujący ustalili, że lista zamieszczona została na stronie internetowej Powiatu⁷ oraz na stronie BIP⁸.

Lista jednostek zamieszczona została na stronach internetowych Urzędu Miasta i Gminy w Połańcu, Urzędu Gminy w Lubnicach, Urzędu Gminy w Bogorii, Urzędu Gminy w Rytwianach, Urzędu Gminy w Oleśnicy, Urzędu Miasta i Gminy w Szydłowie. Z kolei na stronie Urzędu Miasta w Staszowie zamieszczony został link przekierowujący na stronę Powiatu Staszowskiego.

Ponadto ustalono, że na stronie Urzędu Gminy w Osieku informacje na temat systemu nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego są nieaktualne, a lista jednostek zamieszczona została na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Gminy w Osieku. Brak zamieszczenia listy jednostek na stronie Urzędu Gminy, zgodnie z art. 8a ust. 4 pkt 1 u.n.p.p., stanowi uchybienie (dowód akta kontroli nr 22).

Ustalono, że w części II listy pn. Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, zamieszczonej na ww. stronach, tytuł zamieszczonej tabeli uwzględnia „Nieodpłatną pomoc prawną”, bez wskazania w tytule nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Zasadne byłoby dostosowanie nazwy listy do świadczonych usług.

Na podstawie przekazanej dokumentacji ustalono, że w dniu 27 lutego 2020 r. Stowarzyszenie Sursum Corda przeprowadziło w szkołach ponadpodstawowych na terenie powiatu staszowskiego warsztaty z edukacji prawnej pt. Cyberprzemoc. W trakcie warsztatów upowszechniono także informacje na temat punktów nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego.

Powiat opracował karty informacyjne zawierające ofertę jednostek nieodpłatnego poradnictwa, o której mowa w art. 5 ust. 5 u.n.p.p.

Zgodnie ze wzorem Karty informacyjnej poradnictwa, stanowiącej załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 21 grudnia 2018 r. w sprawie nieodpłatnej pomocy prawnej oraz nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego⁹, karta powinna zawierać informacje na temat jednostki prowadzącej, jej adres, dni i godziny dyżurów, telefon, e-mail oraz www. Ustalono, że karty informacyjne nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego:

- zawierają dane punktu odrębnie dla każdej jego lokalizacji, tj. adres oraz dni i godziny dyżurów w konkretnym miejscu, co stanowi uchybienie. W kartach informacyjnych

⁷ <https://staszowski.eu/punkt-nieodplatnej-pomocy-prawnej.html>

⁸ <http://bip.staszowski.eu/index.php/ogloszenia/nieodplatna-pomoc-prawna>

⁹ Dz.U. z 2018 r. poz. 2492

powinny być wskazane dane dotyczące wszystkich lokalizacji danego punktu świadczącego dane usługi;

- nie zawierają adresu e-mail oraz strony www, co stanowi uchybienie (dowód: akta kontroli nr 10).

5. Wyposażenie punktów i poczekalni.

Zgodnie z § 5 ust. 3 rozporządzenia w oznaczeniu lokalu określa się, czy jest w nim udzielana nieodpłatna pomoc prawna, w tym nieodpłatna mediacja, albo świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, w tym nieodpłatna mediacja, albo udzielana nieodpłatna pomoc prawna, świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, w tym nieodpłatna mediacja, przy czym w oznaczeniu określa się również dni i godziny dyżurów, a także dane kontaktowe potrzebne do zgłoszenia wizyty, o których mowa w art. 8 ust. 5 ustawy.

Ustalono, że oznaczenie na zewnątrz punktów:

- nieodpłatnej pomocy prawnej – Punktu nr 1 - Staszów, Szydłów oraz Punktu nr 3 – Osiek, Bogoria i Rytwiany);
- punktu nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego (Punkt nr 2 – Połaniec, Łubnice, Oleśnica),

wskazuje rodzaj świadczonej usługi tj. nieodpłatną pomoc prawną lub nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, natomiast brak jest informacji, że w punktach tych prowadzona jest mediacja. Stanowi to uchybienie (dowód: akta kontroli nr 12-19).

Dodatkowo, mając na uwadze przepisy ustawy dnia 19 sierpnia 2011 r. o języku migowym i innych środkach komunikowania się (Dz. U. z 2017 poz. 1824), w świetle którego *organ administracji jest zobowiązany do udostępnienia osobom doświadczającym trudności w komunikowaniu się usługi pozwalającej na komunikowanie się, w tym wypadku również zapisanie się na wizytę, wspiera komunikowanie się podczas świadczenia usług, zasadne jest uwzględnienie w oznaczeniu punktu adresu e-mail, pod którym osoby doświadczające trudności w komunikowaniu się mogłyby umówić wizytę.*

Analiza dokumentacji fotograficznej¹⁰ wyposażenia punktów i poczekalni wykazała następujące uchybienia:

- w lokalach Połańcu, Bogorii i Rytwianach – brak stolika, (dowód: akta kontroli nr 16, 17,19);
- w lokalu w Rytwianach – brak drukarki (dowód: akta kontroli nr 19).

W lokalu zlokalizowanym w Łubnicach stwierdzono brak komputera/laptopa. Starosta Staszowski wyjaśnił, że „w dokumentacji tej nie uwzględniono komputera w Łubnicach, ponieważ obsługa punktu korzysta w nim z laptopa zapewnionego jako wkład własny przez organizację pozarządową prowadzącą punkt - Stowarzyszenie Sursum Corda z siedzibą w Nowym Sączu (zgodnie ze złożoną ich ofertą na realizację zadania w zakresie świadczenia nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego w 2020 roku).” W ocenie kontrolujących, wyjaśnienia złożone przez Starostę Staszowskiego zasługują na uwzględnienie.

W każdym z lokali wyodrębniono miejsce przeznaczone dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z § 5 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia.

¹⁰ Pismo Starosty Staszowskiego z dnia 30 marca 2020 roku, znak: Or-IV.5330.10.2020 oraz z dnia 24 kwietnia 2020 roku, znak: Or-IV.5330.10.2020

W punktach w Bogorii oraz Połańcu w miejscach przeznaczonych dla osób oczekujących udostępnione są informacje określone w § 5 ust 4 pkt 1-4 rozporządzenia.

W punktach w Starostwie Powiatowym w Staszowie, w Szydłowie, Lubnicach, Oleśnicy, Osieku i Rytwianach lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa oraz zamknięta, nieprzezroczysta urna, do której można składać wypełnioną część B karty pomocy, znajdują się w pomieszczeniu, w którym udzielana jest nieodpłatna pomoc prawna lub świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, co stanowi uchybienie (dowód: akta kontroli nr 12-15,18-19). Stosownie do § 5 ust. 4 pkt 2 i pkt 5 lista jednostek poradnictwa oraz urna winny znajdować się w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego. Starosta Staszowski wyjaśnił¹¹, że „urny na karty oraz lista jednostek nieodpłatnego poradnictwa we wskazanych punktach w czasie udzielania porad i oczekiwania interesantów znajdują się w poczekalni. Ponieważ pokoje i poczekalnie udostępniane przez gminy wykorzystywane są w przeważającym okresie na inne cele, zatem urny i karty na ten czas są przechowywane w pokoju udzielania porad.”

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi wnoszę o:

1. Dostosowanie nazewnictwa konkursu do wymagań określonych w art. 11 ust. 2 u.n.p.p zgodnie z którym „organizację pozarządową wylania się corocznie w otwartym konkursie ofert, o którym mowa w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, przeprowadzanym jednocześnie na powierzenie prowadzenia punktów przeznaczonych na udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego”.
2. Wskazywanie w podpisywanych umowach z organizacjami pozarządowymi szczegółowych zasad zapewniania dostępu do bazy aktów prawnych umożliwiającego udzielanie nieodpłatnej pomocy prawnej, zgodnie z art. 6 ust. 2 pkt 5 u.n.p.p.
3. Zapewnienie zamieszczenia listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa, na stronie internetowej Urzędu Gminy w Osieku, zgodnie z art. 8a ust. 4 pkt 1 u.n.p.p.
4. Dostosowanie kart informacyjnych nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego do wzoru określonego w załączniku nr 1 do rozporządzenia tj. wskazanie danych dotyczących wszystkich lokalizacji danego punktu świadczącego dane usługi oraz zamieszczenie adresu e-mail oraz strony www.
5. Dostosowanie oznaczenia punktów do wymagań określonych w § 5 ust. 3 rozporządzenia poprzez wskazanie czy w lokalu jest udzielana nieodpłatna pomoc prawna, w tym nieodpłatna mediacja, albo świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, w tym nieodpłatna mediacja, albo udzielana nieodpłatna pomoc prawna, świadczone nieodpłatne poradnictwo obywatelskie, w tym nieodpłatna mediacja.
6. Dostosowanie wyposażenia punktów do wymagań określonych w § 5 ust. 1 pkt 1 i pkt 3 rozporządzenia.
7. Udostępnienie w miejscu przeznaczonym dla osób oczekujących na udzielenie nieodpłatnej pomocy prawnej lub świadczenie nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego listy jednostek nieodpłatnego poradnictwa oraz zamkniętej, nieprzezroczystej i oznakowanej urny, w której

¹¹ Pismo Starosty Staszowskiego z dnia 24 kwietnia 2020 roku, znak: Or-IV.5330.10.2020

osoba uprawniona osobiście umieszcza wypełnioną część B karty pomocy, stosownie do § 5 ust. 4 pkt 2 i pkt 5 rozporządzenia.

8. Uwzględnienie w oznaczeniu punktów nieodpłatnej pomocy prawnej, w tym mediacji i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, w tym mediacji, adresu e-mail, pod którym osoby doświadczające trudności w komunikowaniu się mogłyby umówić wizytę.
9. Dostosowanie nazwy tabeli zamieszczonej w części II listy „Nieodpłatna pomoc prawna i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie” do świadczonych usług.

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień, a także o przekazanie – w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego – informacji o sposobie wykorzystania ww. uwag i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Podpis
Zbigniew Koniusz
Wojewoda Świętokrzyski